

TRENUL FANTOMĂ

Primul contact cu cei care călătoresc

Reportajul pe care îl începem astăzi, nu trebue luat ca un roman-foileton. In descrierea lui imaginația a jucat un rol secundar, faptele și observațiile constituind și miezul și canavaua.

Trenul-fantomă, e încă o oglindă a dureroasei actualități. Plecați din Gara de Nord, fără destinație anume, — având drept obiectiv lumea călătoare cu toate preocupările ei frământătoare, am umblat la întâmplare, încolo și încoace, privind, ascultând. Am găsit astfel prilejul să cunoaștem o realitate, răsfrântă în alte aspecte, să confruntăm, critic, chiar și în acest domeniu, trenul fericiților — mai sunt? — cu trenul necăjiților, rapidul cu personalul, expresul cu mixtul, viața și pulsația anumitor stații unde contrastele sociale sunt evidente.

Dacă ne-am oprit mai mult la personalele modeste, la „trenurile fantomă", n'am făcut-o cu un scop, nici dintr'un sentiment special. Ne-am oprit unde ni s'a părut mai interesant, unde realitatea a avut mai multă priză pentru ochiul și sensibilitatea reporterului.

*

In compartimentul de a treia eram singurul în dimineața aceia — fără un țel imediat, fără o cută trădătoare. Mă urcasem în personalul din Pașcani, la întâmplare, părăsind alt personal, ca peste cinci ceasuri să abordez într'o stație de încrucișare un tren similar, plebeian, singurul răspunzând ca trafic unei utilități aproape evidente.

Acceleratele pe distanțele lungi circulau goale. Rapidele la fel. Doar expresele străine spărgeau granița cu un conținut aproximativ, legitimând pentru administrație o existență — și dânsa caducă, — o rămășiță de lux, o bunăstare relativă, un „grain de beauté" pe fața cripsată a crizei.

Iluzie.

Sub aparența asta princiară, se dosește o dramă pe care nu o poate mânțui nici pijamaua de mătasă, nici valizele din piele de pore, nici trabucul, nici portmoneul cu monogramă. Am văzut doar vagoane de abanos cu interioare de templu budist și baie de marmoră, scoase la licitație. Și trenuri particulare transformate în casă de locuit, izolate pe o linie de isbeliște, duhnind a bucătărie ordinară, ca o simplă rulotă de saltimbanc.

Capricioasă epocă! Satanică! Ilustrată printr'o singură dungă diagramică, urcând și coborând.

Realitatea, e trenul personal. Vagonul din stație unde se refugiază șomerul, paria. Azilul ambulant, urnind o omenire de frați siamezi, lipiți ca ouăle de broască, adunați din toate cardinalele în acelaș chimir cu pitaci fără curs. Asta-i realitatea.

CONSIDERAȚIUNI ASUPRA NOULUI TARIF

Nu acesta e scopul anchetei. Am surprins însă noul tarif al trenurilor, la 1 Martie, pe drum. Vom pomeni altădată de ciudata lui technică și savanta lui aplicare, ce au adus la disperare numai în trei zile și casieri și conductori și călători.

Credeam că inovația va realiza succesul constatat în alte imprejurări, în felurite domenii — comerțul sau întreprinderile de spectacol bunăoară — când reclama vestește reducerile de prețuri: afluența.

Am avut navitatea să degajez de cadrul general, redusul procent al pasagerilor, considerând fenomenul ca privind exclusiv gospodăria căilor ferate. Mi-am zis că instituția în chestie, negustor fudul, neinspirat, n'a știut până acum să momească voiajorul, să-l tragă cu linguriță cu miere, în dugheana lui pe roate.

Ce vreți, omul nu și-a înțărcat încă neastâmpărul, nu și-a ogoit mâncărimea deplasărilor, într'ânsul — oricât l'ar înlănțui conveniențe și adaptări, civilizație statică și legi, — grăuntele de aventură e în permanență viabil ca radiul. Plus curiozitatea, plus — pe altă gamă — neurastenia secolului, setea de nou, pofta de inutil.

La orice comerciant, aceste beteșuguri fără leac, intră în strategia prețurilor, cu un coeficient apreciabil, egal cu ceilalți factori diriguitori. Sunt elemente ce nu se neglijează, esențiale, oricând fecundabile.

La căile ferate mai domnește credința că vechiculul cu abur e o descoperire recentă interesând doar o singură categorie de pasageri, un fel de maniaci ai trenului, colecționari de tichete, recordmani de chilometri pe canapele plușate, martirii indigestiilor dining-carurilor.

Se exploatează numai viciul lor, li se pun la dispoziție vagoane cu mănuși glacé și compartimente cu livrele verzi. In fiece dimineață pulmanul e scos din budoarul ce-i servește drept garaj, i se glănțuiește escarpinul, i se ferchezuește ținuta, pentr'o serbare ce nu se termină la Nisa ci la... Galați.

Acestui port oropsit, plin de vermină, mutilat de incendii, mucegăit de inundații, scorbutat de mizerie i s'a făcut onoarea unui accelerat de rajah. L-am văzut abea anul trecut în zodia desghețului, muiându-și fracul în băltoaca Dunării ce invadase traseul, tropăind prin noroi, și asta numai ca să servească de permanentă reclamă electorală unui jovial ex-ministru.

TRENUL-FANTOMĂ!

In timpul acesta multele trenuri, circulă conștiincios, pentru memorizarea până la prostrație a unui itinerar, goale, săltându-și pe șine vagoanele fără ponderă. ca și cum țelul lor ar fi de pură matematică, pentru truda contabilă a expertului technic. O învârtitură de roată e un dumicat de cărbune fără rendement practic, e un zero concomitent proectat pe registrele întreprinderii.

Dacă într'adevăr proastele afaceri nu sunt o urmare a unei administrații incompetente, ci o rezultantă a vitregelor împrejurări generale, ce nevoie de trenurile cu glazură, cu tarife paradoxal ridicate ?.

Și dacă s'a întărit convingerea — cum ar reeși din noul regim — că prețurile moderate sunt aducătoare de mușterii, de ce nu s'a tentat până acum experiența? S'a așteptat ce?

Ori, spre marea noastră decepție, normele dela 1 Martie, n'au avut efectul scontat. Cel puțin așa rezulta din semnele exterioare. Prea târziu ? Oamenii s'au sedentarizat ? Vagabondul dintr'ânșii umblă, din economie, hai hui cu gândul, hoinărește cu imaginația ?

Acceleratele continuă să-și târasca lunga coadă imponderabilă, capabile oricând să-și varieze planul de evoluție, plutind pe apă sau înălțându-se în cer.

Trenuri fantomă. Trenuri hantate, sortite să umble mereu mereu, fără odihnă, fără viață, fără alt popas decât cel fatal.

Rezerva lor, elementul de echilibru, e personalul. Da! personalul bicisnic, legat de țăruș să nu fugă, ca o gloabă, ținut mereu la regim, jegos, trudit, timid. Odată, în Basarabia, am văzut un ministru fotografiându-se pe malul Nistrului, lângă trenulețul bun, cu o mână pe locomotiva minusculă, ca pe un umăr prieten.

Comis-voiajorul dormind în plasă

Compartimentul de clasa treia

Cum am spus, în compartimentul de a treia a personalului, sunt singurul fără o brazdă între sprincene, fără o privire în gol. Nu mă duceam în târgul cutare, pentr'un proces datând de ani ca o ulcerație, ca pasagerul semi-orășan ce silabisește — pentru a câta oară? — îngândurat, citația.

Nici la spitalul din Cernăuți pentr'o injecție antirabică, precum bunăoară nevasta cu broboadă și bocceluță, atât de depeizată, atât de terorizată de înțepătura în perspectivă, plângăreață, cerând sfaturi vecinilor de bancă, înfricoșați și dânșii de „microbul" călător. Dacă o apucă — Doamne ferește — teribilul acces! Stai binișor femeie! Nu te băga în oameni!...

Nici ca individul grăsun cu scurteica gulerată cu o mâță chelboasă, mereu atent, supraveghiând un turtit geamandan și o valiză obeză de atâta cremă de ghete, marcă proaspăt lansată. E vechea noastră cunoștință, eroul de doi bani al anecdotelor curente, dormind în vagon, adesea când e aglomerație chiar sus în plasă, mănâncă nu știu ce într'o hârtie (poate altă hârtie), activ, curios, flecar, sau taciturn, văitându-se că marfa n'are căutare și că viața-i netrebnică. Ați ghicit: comis-voiajorul.

Nici ca pasagerul din Dorohoi, costeliv, obrazul cutropit de mărăcini, printre cari cu greu descifrezi o gură și vai atât de rar un zâmbet, ca un bănuț rătăcit în iarbă. Se ducea la București după o slujbă. L-am oprit la Iași scurtându-i cu șapte ceasuri, o decepție.

Și nici ca băietanul voinic preocupat de adresa unei surori din nu știu ce târg moldovean, pe care n'o văzuse de opt ani. Chiar adresa ultimă data din 1929. O mai fi avut serviciu? S'a măritat? E tot acolo în târgul străin pentru dânsul, pe care l'ar vrea din străfundul sufletului providențial, salvator? Căci acolo e poate lângă sora de atâția ani neîntâlnită, o bucată de pâine și un rost eventual. Dacă a murit?

Omenire de a treia... O vom examina de aproape în reportagiile următoare. Deocamdată prezentare. Deocamdată stau și privesc, ascult.

E o lume cencentrată în personalul ăsta, variată poate ca stare socială, însă uniformizată de un unic gând, pus ca un deget greu pe frunte. In fiece pliu e o suferință și o agonie. Un șoc și toate frunțile astea încrustate de drame, ca plăcile fonografice, vor revărsa torente de durere.

Un tren al timpului, al deprimării.

*

Nu de mult un excelent film rusesc, cu adânc înțeles social. — mai mult chiar — imaginase trenul unde se va desfășura sguduitoarea acțiune, despărțit pe distinctele trei categorii:

Șleepingul și întâia, rezervate învingătorilor momentului: plenipotențiari eleganți, generali de contrabandă, speculanți înelați, turiștii valutei forte, șarlatani parveniți.

In a doua: prelați spâni, intelectuali pretențioși, studenți în teologie, călugărițe smochinite, englezoaice scrobite.

Apoi în a treia, plebea, turma, țărani înghesuiți în celulele umblărețe, transportați la bâlciurile de sclavi, copii lăncezind după o ciupitură de pită; o umanitate plămădită din bălegar și cenușă, mânată să îngrașe undeva o țărână sfârtecată de ghiulele.

Am confruntat evocarea cu icoana trenului în care călătoream. Trecând chiar peste ultima etapa a destinului ce a înghesuit aci mulțimea asta mizeră — toate sfârșiturile sunt la fel, indiferent dacă pe câmpul de luptă, pe baricade, sau în spital — iată trăsături comune.

Ca un semn al crizei a dispărut clasa I. Nu la toate personalele, nici complect. E micul spațiu de lux rezervat biletelor gratuite, loja favoriților. Acolo se refugiază domnul care face observații conductorului că l'a trezit. Știți personajul plictisit, ce se închide singur pe dinăuntru ca să nu mai intre nimeni.

A doua, e un vagon comun, cu pasageri distribuiți simetric, ca într'o proastă regie, fiecare pe câte o canapea. Aci se citește o revistă străină, se consumă provizia cu o eleganță de fiveoclock și funcționează termosuri.

A treia e restul. E massa. Dulapul cu bricabrac, unde am voiajat zece zile.

Urcați, domnilor, nu vă jenați!

F. Brunea-Fox

In vagonul de a treia

Intr'o stație

O CONVENȚIE ȘCOLARĂ ȘI BISERICEASCĂ INTRE NOI ȘI JUGOSLAVIA

Clauzele acordului bisericesc

Am arătat zilele trecute că la Belgrad s'a încheiat o convenție între statele român și iugoslav privitoare la regimul școlar și bisericesc pentru românii din Iugoslavia și sârbii din Banatul românesc.

Din cercuri apropiate comisiei care s'a ocupat de această chestiune, am aflat deocamdată conținutul convenției în ceiace privește regimul cultelor.

Iată cum este alcătuită această convențiune.

1) Biserica ortodoxă sârbă din Banatul român și biserica ortodoxă română din Banatul Iugoslav, vor continua să funcționeze pe baza statutelor organice și regulamentelor în vigoare, așa încât în virtutea acestei convenții bisericile să rămână naționale și pe deantregul autonome, având fiecare organizația sa eparhială sub conducerea unui vicar episcop.

JURISDICTIUNEA VICARIATELOR

2) Vicarul episcop ortodox sârb din România va avea sub jurisdicția sa, toate parohiile și pe toți credincioșii ortodoxi din teritoriul Banatului românesc, având reședința la Timișoara. Vicarul ortodox român din Iugoslavia cu reședința la la Vârșeț, va avea sub jurisdicția sa, toate parohiile și pe toți credincioșii români din Banatul iugoslav.

SINODUL MIXT

3) Vicarul ortodox sârb din Timișoara și vicarul ortodox român din Vârșeț, vor fi supuși autorității unui sinod delegat compus din patru membri dintre care doi delegați de către Sfântul Sinod și Patriarhia ortodoxă sârbă din Belgrad și doi delegați ai Sf. Sinod ai patriarhiei ortodoxe române din București.

Atribuțiile Sinodului delegat vor fi următoarele:

a) De a menține unitatea de credință;

b) Examinarea canonică a vicarilor episcopi, după alegere, respectiv desemnarea lor;

c) Transmiterea documentelor privitoare la alegerea respectiv desemnarea lor, documentele relative la examenul canonic la autoritățile în drept de a acorda înalta aprobare a alegerii și desemnării;

d) Consacrarea vicarilor episcopi în bisericile catedrale ale reședințelor vicariale. Această consacrare va fi făcută de membrii sinodului delegat, având aceiași naționalitate cu a vicarului episcop. Cu această ocazie, va avea loc și instalarea în scaun a vicarului.

DISCIPLINA CANONICA A VICARILOR

Sinodul delegat, va fi convocat pentru fiecare caz, după nevoe, la cererea a doi membri. Ședința va fi prezidată de către episcopul cel mai vechi în grad și anume de episcopul român când va fi vorba de a se discuta chestiuni ale vicariatului ortodox român din Banatul Iugoslav și de către episcopul sârb, când vor fi puse la ordinea de zi, chestiuni ale vicariatului sârb din Banatul românesc.

Hotărârile vor fi luate cu majoritate de voturi, președintele având dreptul la două voturi.

4) Vicarul episcop va conduce toate afacerile eclesiastice, școlare, materiale și relative la administrația bisericii sale, fiind asistat de adunarea eparhială care va fi ultima instanță în toate chestiunile, afară de adunarea eparhială care va fi ultima instanță în toate chestiunile, afară de cele spirituale, rezervate Sf. Sinod delegat, ajutat de consistoriul eparhial, ales de adunarea eparhială în conformitate cu statutul de organizare și regulamentele în vigoare.

5) Prima împărțire a cercurilor electorale pentru alegerile deputaților eparhiali, va fi făcută, pentru vicariatul român din Jugoslavia de către consistoriul din Caransebeș, respectiv pentru vicariatul sârb din România de către consistoriul din Vârșeț.

6) In caz de vacanță de scaun al vicarului episcop, biserica sârbă ortodoxă din România și biserica ortodoxă română din Iugoslavia, vor fi administrate în conformitate cu normele prevăzute în statutele lor de organizare.

Convocarea adunărilor eparhiale pentru alegerea noului vicar episcop, va avea loc în termen de trei luni, socotite dela data declarării vacanței scaunului.

DREPTUL ADUNARILOR EPARHIALE

7) Adunarea eparhială va avea dreptul să elaboreze regulamente în toate chestiunile privitoare la viața culturală, materială și de administrație a fundațiilor parohiale și protopopiatelor din vicariate.

8) Guvernul iugoslav, va acorda unui delegat al guvernului român, autorizația de a se duce în Banatul iugoslav, în vederea organizării bisericii românești.

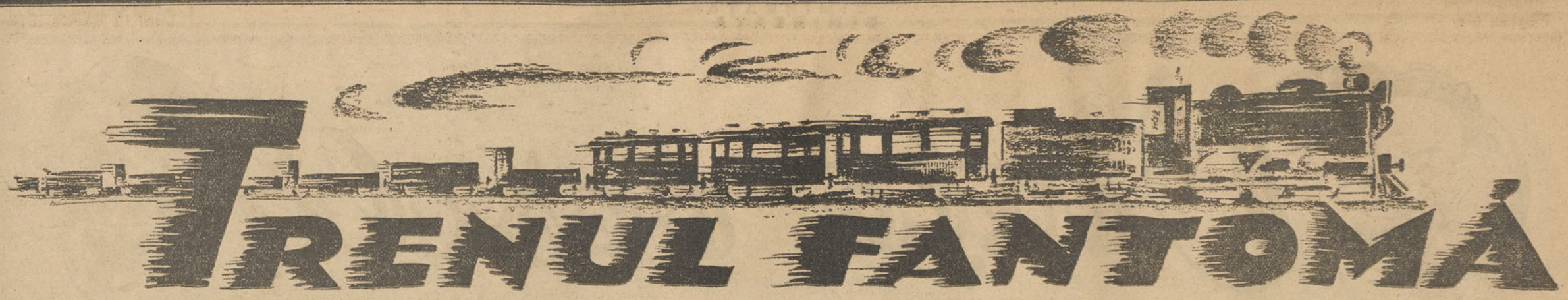
Delegatul guvernului român va lua contact cu fie care parohie pentru alegerea membrilor adunării eparhiale pe care o va putea convoca, în vederea alegerii vicarului episcop și a consistoriului eparhial.

9) Titulul de vicar episcop va fi următorl: „Vicar episcop al bisericii ortodoxe române din Banatul iugoslav", respectiv, „vicar episcop al bisericii ortodoxe sârbe din Banatul românesc".

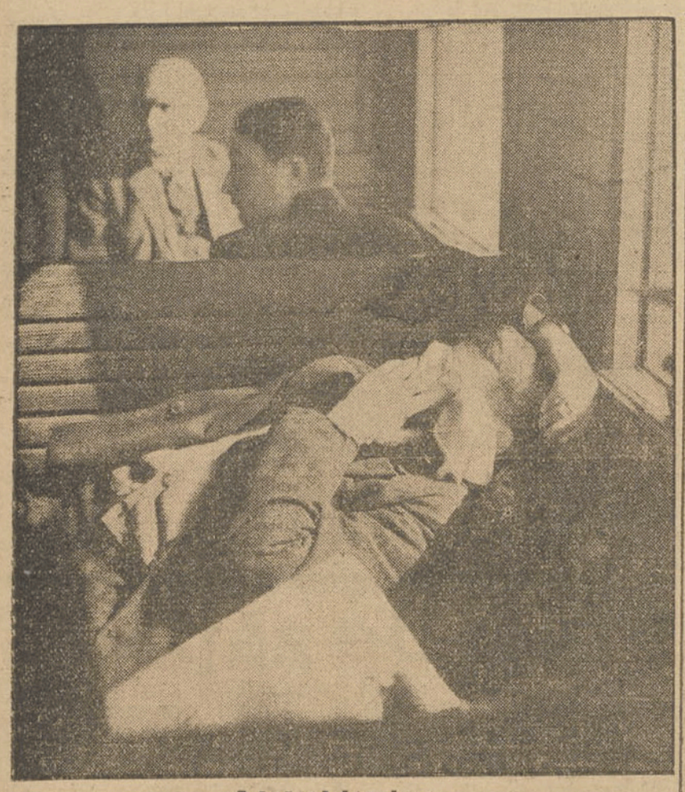
Problema sanitară în România

Luni 13 Martie ora 9 seara, va avea loc la Fundația Carol I, conferința d-lor prof. dr. I. Cantacuzino, fost ministru și d. dr. S. Irimescu, asupra problemei sănătății națiunei și lupta contra maladiilor sociale.

Conferința este organizată de gruparea „Ideea Politică".

Noaptea în trenul mixt

A intrat lumina

Câți suntem în compartiment? Să-i numărăm: Șase militari lângă fereastră și încă doi: perechea de orășeni vârstnici... Nu uita cele trei neveste și tânărul cu basc, scufundat în dezlegarea cuvintelor încrucișate. Da, da, nu uit! Aștia ar fi în rândul nostru.

In celălalt: încă trei ostași, un țăran bătrân cu două fete, evreul mititel, încă unul (să juri că sunt frați), și niște băieți, cinci — habar n'am cine or fi. Cu mine exact douăzeci și șase.

Cele patru vagoane ale mixtului sunt pline. Din gară lungul șir de cutiuțe, mi s'a părut impozant. Efect de distanță? Șapte însă, de marfă. Câteva platforme cu cherestea, una închisă, cu mugete de dobitoace, restul cu conținut indescifrabil.

Ghinion. Cu chiu cu vai am dibuit un locșor pe banca militarilor, deplasând unul — gentil flăcău — în capătul opus, lângă ceilalți trei camarazi din rândul secund. M'am așezat aproximativ pe extremitatea vârtoasă, soldații s'au înghesuit în fereastră, mi-am scos șoșonii, paltonul, mi-am tras bascul peste ureche și-am început să secretez răbdarea necesară celor zece ore nocturne nemișcate.

Interior expresionist. Vagon de studio nemțesc. Linii strâmbe, cercevele nițel înclinate pe o rână, lângă ușă o firidă ca o gură căscată, surmontată de o platformă îngustă prevăzută cu trei trepte. Pentru supraveghetor? Pentru lampă? Pentru grieri?

Când se deschide ușa, zărești dincolo spre intrare, o celulă-vestibul, numai cu o singură bancă, unde motăia conductorul slăbănog și doi copii cu ghiozdane, cuminți, ai impiegatului stației următoare.

PRELUDIU

Aer greu. Căldură animală. Semiîntuneric. Fețe pe jumătate umbrite, unele — lângă firidă — siluete.

Rumoare de gară minoră. Mugete.

Cele două lămpi cu ulei, cresc și descresc, pe măsură ce trenul aleargă sau stă. Când roțile încep să uruie, tăcăruia galbenă tresare subit ca și cum ar sughița. Atunci, cât durează distanța între două stații, compartimentul se năclăiește de o lumină abea sporită, chipurile umbrite capătă o teintă de ceară, tuleiele ies la iveală.

Acuma deabea observi că toți bărbații nu sunt rași de șase zile. Și mai mult... Sau poate lumina asta grasă fecundează epiderma, sau — știu eu — e un simplu efect optic.

Odată cu popasul, flacăra revine la matcă, se strânge în cochilia de sticlă, ca un melc. Lucrurile și oamenii își recapătă patina. Nimeni nu riscă vreo observație. S'au deprins. Nici la hotelul mediocru nu-i altfel, nici la stație... Numai tânărul cu basc, leapădă înciudat creionul, și-și freacă ochii amețiți de șarade subtile, cu o batistuță de domnișoară.

DUPĂ ORA 8

E deabea opt. Atât. Numai opt. In compartiment a și pătruns — ni se pare la o gară anterioară — Morfeu. Prezența lui se și constată, pe jumătate evidentă. Băieții — tus cinci — cu capul rezemat țeapăn de perete — ca la execuție — dorm. Prin beregata întinsă sgârciul geometric țopăie în loc, cu o viață proprie, ca un yo-yo. Nu fac zarvă. Dorm într'însii, crisalidă.

Și țăranul cu cele două fete, încovoiat cu bărbia în desaga sprijinită pe genunchi.

Cei doi evrei, s'au ridicat, au privit în jur o clipă fără cauză, s'au sucit spre răsărit și au rămas așa în picioare preț de o stație. Priveau bagdadia afumată, unde strălucia o inscripție sacră, numai pentru dânșii vizibilă, fremătau, afon buzele, scoborau pleoapele ca și cum ar fi vrut să oprească la granița genelor, cine știe ce prețios fluid intim.

Când au terminat și-au tras gulerul peste urechi, au înfundat energic barba în piept, și au început să se clatine încet, pe alt tipic, în ritmul cloroformant al roților. S'ar zice că adormeau trenul.

Numai militarii de lângă mine și cei doi bătrâni veghiau încă. Acestia din urmă, un moșneguț cu barbișon alb, demult pensionar, și soția lui învelită solid cu șal cafeniu, mestecau ceva, foșnind în răstimpuri hârtia de ambalaj.

Ostașii, vecinii de bancă, fumau țigări șifonate păstrate'n chipiu, în mănecă, după ureche. Vorbiau pe șoptite. Din când în când, o exclamație evada tonul lin, surprinzătoare ca un iepure într'o miriște egală. Soldații tăceau o secundă, jenați.

Se duceau nu știu unde. Erau parcă veseli. Unul dintr'înșii povestea o chestie de cazarmă, naivă, unde apărea un caporal confiscând tutunul; sau de o inspecție; o ispravă duminicală săvârșită la un local al garnizoanei. Intâmplări de limonadă, gazoase.

Ceilalți urmăreau atent, se minunau, chicoteau pe înfundate.

S'ar zice un dormitor de pensionat, un azil unde odihna reclama liniște. Care s'a impus în cele din urmă:

— Mă Vasile, ia mai taci, lasă lumea să doarmă!

Ostașul tăcu. Peste puțin, ca la o comandă, maxilarele au cedat, și cele cinci guri s'au deschis pentru rondul somnului. Sforăiau binișor, cu degetele în mânicile mantalelor, în circuit complect, urmăr la umăr, calorii lângă calorii. Și liniște.

NOTAȚII

Am închis și eu ochii. Trenul țăcănea și gemea, își pocnia mădularele, își scârția încheieturile. Era un bocet de osii, de scândură obosită, de balamale ruginite, de curele, de hamuri. Așa se vaită, spre sfârșit de toamnă, păsărimea migratoare sburând noaptea spre țărâmuri depărtate.

Când săltam pleoapele, întâlneam un tablou pe care-l memorizasem perfect. Gazornița plafonului, bâzâia, sbătându-se ca un bondar, când sus, când jos. Pe fețele adormite o uniformă mască verde. Pensionarul cu barbișon, picotea pe umărul consoartei, cap la cap, ca într'o fotografie aniversară. Tânărul cu basc, dormea frumos, cu obrazul drept în palma lipită de perete.

Câte un călător se trezea brusc, nițel buimac, privea automat prin fereastra opacă o noapte la fel, arunca apoi o căutătură cleioasă în compartiment — un scurt contact cu realitatea — și-și relua resemnat, moțăiala.

Vagă migrenă. Oboseală. Semiconștiință. Auzi la stații, năbușite, glasuri de vată, tonuri de beznă, atât de particulare. O chemare, o poruncă, o conversație proectată repede pe creier, unde rămâne ca un ecou, ca o reminiscență. Apoi ciocanul pipăind metalic vertebrele trenului, rotula osiilor. Tac-tac! Tac-tac! Un gata! plastic și iar torsul monoton.

La o gară s'a suit cineva. A intrat în compartiment, cercetând băncile. Ostașii s'au trezit. A fost suficient ca unul să se miște și iată edificiul somnului năruit, cum scoți o cărămidă dintr'un perete. Mărăieli.

— Nu-i loc! Ce bocănești așa!

Edificiul s'a reconstruit prompt. Iarăși liniște. Mai departe, dincolo, în celealte vagoane, se deschideau cu zgomot din ce în ce mai pierdut ușile. Atât.

Soldatul de lângă fereastră s'a sucit; și-a masat o clipă înfrigurat ceafa, a scâncit cu ochii întredeschiși, copilărește, și și-a lăsat capul pe umărul vecinului. Acesta, automat, fără să mă consulte, pe al meu. L-am lăsat. Am regretat că n'aveam și eu un vecin. Berman era în alt vagon...

După miezul nopții

Degeaba holbez ochii afară. Prin fereastra înghețată, bănuiești doar că se desfășoară dincolo, cot cu cot, chilometru cu chilometru, un nesfârșit cearceaf de iarnă. Spleen. Cocoașele răbdării s'au epuizat; flasce acum. Gura-i amară de tutun. Imposibil să citești.

Barem dacă ar chiui locomotiva... Arare, chibritul unui canton. Și popasuri lungi la stațiile de predare. Se desprind vagoane de marfă. Boli gem.

Tampoanele se ciocnesc în inima ta, adormit călător. Tresari. Aburul somnului a și conturat sperietura catastrofei. Privești în jur, pui gura caldă pe geam și un ochi apoi. Nimic. Ai uitat că te afli în trenul mixt? Că așa-i rostul lui și soarta ta? Că o stivă de cherestea prețuește mai vârtos decât repaosul tău de clasa treia?

Tranc-tranc! Platformele se isbesc în capete ca buhaii. Un glas în noapte înodând lanțul. Traiectoria unei lanterne luminând o secundă fereastra. O uruială, câțiva metri de mișcare și iar stop. Progresăm pe loc.

Bătrânii s'au trezit deabinelea. Își verifică încheetorile paltonului, astupă orificii, pipăie neputincioși manivela caloriferului. E frig.

— Nicule, trageți mai bine căciula, îl sfătuiește nevasta grijulie. Cât o fi ceasul?

— Nu știu, n'oi fi vrând să mă deschei. Cât e, e!

Moșul e morocănos. A dormit prost.

— Numai să fi primit Lizica telegrama. Dacă nu ne așteaptă la gară? Știu eu cum îi cu trăsurile acolo!

Nevasta îl liniștește, domol, fără grabă. S'ar zice că-i cunoaște felul.

— N'ai uitat să iei flanela pentru Ionel?

— Cum s'o uit, de aia am lucrat'o două luni?

— Ia vezi... Nu strică...

— Las' că este.

— Zău! Uită-te.

— Și dacă n'o fi, ce ne întoarcem s'o luăm?

Moșul se supără.

— Caut, iaca, nu te enerva degeaba.

Bătrânul se astâmpără.

S'a trezit și evreul. Își freacă mâinile amorțite, consultă „Roscopi-ul", scoate ceva din buzunar și duce la gură. Se aude un rontăit. Cum toate sunetele se asemuiesc în tren! Mâncatul aduce cu somnul. Sforăitul e un pesmet al somnului.

Vasile s'a ridicat brusc. A escaladat picioarele camarazilor și iată-l lângă mine.

—N'ai o sticlă?

— O sticlă?

— Da, o sticlă goală, să iau apă.

— N'am.

Câțiva pași:

— Bade! Bade! N'auzi?

Tăranul a tresărit, speriat. Traista de pe genunchi se rostogoli pe podea.

Fetele au deschis ochii.

— Bade, dă sticla.

— Care sticlă?

— Hai, bade, dă-o repede că pleacă trenul! S'o umplu cu apă!...

— Păi, e de uloi!...

— Las' c'o spăl.

Moșul se plecă și scotoci în traistă.

— Da să mi-o dai înapoi, că vreau să cumpăr uloi...

Peste puțin ostașul se întoarse. Avea fața roșie de ger și duhnia a aer proaspăt. Clondirul oprit la grupul militarilor, trecu din gură în gură.

SPRE DIMINEAȚĂ

Aproape cinci. Lampa se topise de tot. Pe fund se clătina o apă galbenă, ca într'un borcan de analiză. Frig.

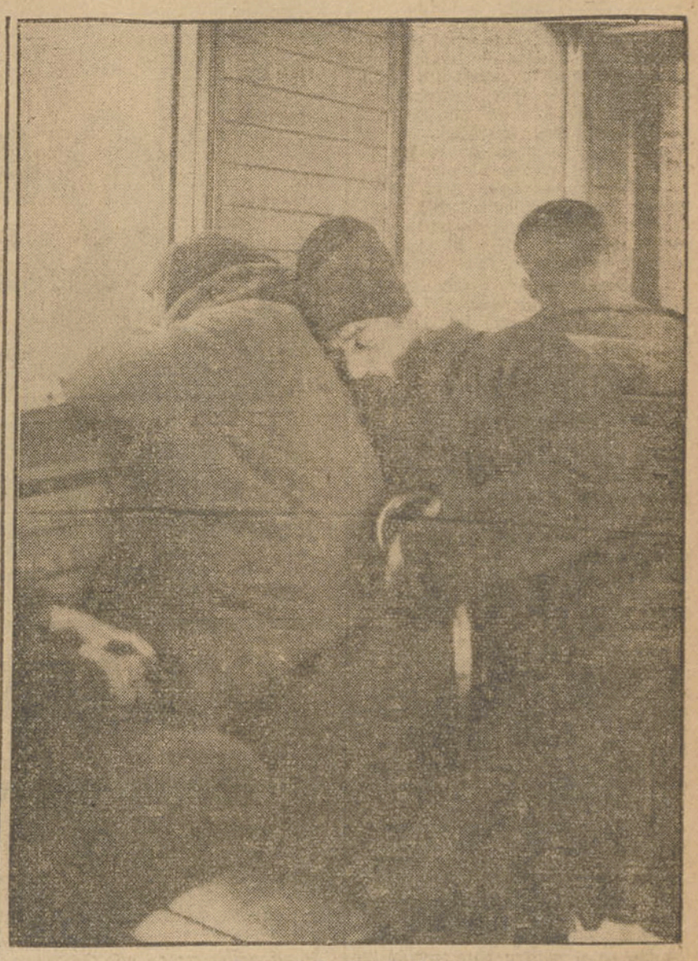
O fată cu broboada peste gură, scâncea.

— Taci, fă, că scoli lumea! o mulcomia țăranul bătrân. Ce ți-a venit tocmai acum?

— Ce are? întreabă cineva.

— Ia o duc la spital, la oraș, și-i frică... I-a crescut niște carne în burtă... Vai de mine, se poate una ca asta!... E fată de gospodar... Doftorul spune că trebuie s'o taie... E ca niște bureți de carne...

Bolnava plângea deabinelea, sufocat, fără hohote, cu capul în cojoc.

Somnul oropsiților

— Am, am... visat... rău!... Că... mor...

Soru-sa, consternată, o privea, palidă, mută. In compartiment lumea trezită, urmărea fără o vorbă scena.

— Am să mor, tată...

— Taci, fă, ce vrei să se superee dumnealor? Ai auzit ce-a spus doftorul, că nu-i nimica...

Vasile se șterse cu mâneca la gură. După dânsul, reflex, și ceilalți soldați. Am înțeles gestul. Clondirul moșului.... Svăcnire de scârbă.

A trecut și conductorul cu lanterna la brâu. S'a oprit o clipă, a luminat grupul, și, dumirit, și-a văzut de drum.

Mai avem un ceas...

F. Brunea-Fox

Dumneata nu valorezi decât 200 lei!

Dacă se întâmplă cumva să nu crezi această afirmație, te sfătuim, pentru perfecta dumitale convingere, să citești articolul cu același titlu, care a apărut în numărul recent al excelentei reviste

„Realitatea Ilustrată"

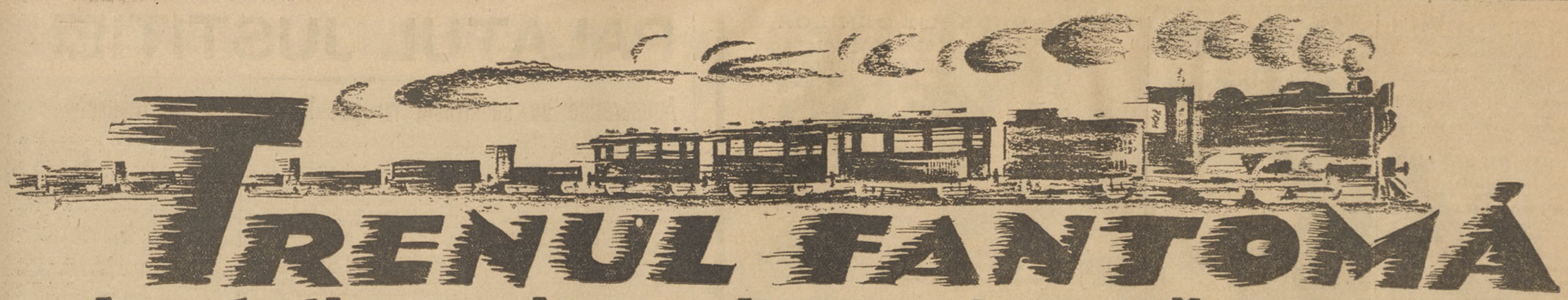
E o temă senzațională, care te va cutremura, îți va smulge un zâmbet silit, dar te va convinge de prețiua valoare pe care o reprezintă individul în viața de toate zilele.

ÎNTR'UN COLȚ AL COMPARTIMENTULUI

GARA PAȘCANI

TRENUL FANTOMĂ

In stația unde se încrucișează trenuri

La Pașcani e rendezvous-ul trenurilor din nordul Moldovei și un loc de întâlnire al târgurilor. Deaceia aci — ca un semn topografic — liniile se apropie și se întretaie, se miroase și își strâng mâna.

De două ceasuri aștept în gara rece, un număr, — așa figurează matricolate trenurile în jargonul ceferiștilor — care să mă mute câteva stații spre Iași. Bineînțeles un număr de personal.

După amiază. Ora patru.

Peste câteva minute va stopa ca să-și continue drumul imediat spre frontieră desigur, rapidul vertiginos, cu vagoane de lac și caschete englezești la ferestre. Apoi stația își va relua activitatea domoală, manevrându-și trenurile lente, cum ai dereteca, cu frânari amuzându-se sărind din mers pe scara tenderului, fluturând spre nu știu ce orizont particular, stegulețul roșu pătat cu catran.

Peste linii, trec în răstimpuri uitându-se în dreapta și în stânga, călători ce nu zoresc spre destinație: țărani cu mintene, neveste cu traistă și copil în brațe; domnișoare din Dolhasca venite să-și târguiască sticluța cu apă de colonie și mai ales să admire grație rudei priveligiate geografic filmul cu Willy Fritsch; negustorași debutanți cu o lădiță de zahăr și un pachet cu macaroane.

Ce să facă în stație? De ce nu și-ar angaja locul cu un ceas, cu două chiar înainte, lângă fereastră, pentru peisaj? Peronul e trist, chiar orologiul hibernează agățat de plafon ca un liliac, chiar automatul nu mai răspunde cu caramele la inzistențele tale, chiar domnul șef atât de șic vara, atât de fercheș, are țurțuri la musteață și nici o tragere de inimă.

ȘINE

Iată pe linia a treia e personalul de Vatra-Dornei. Pe a doua Galațul. Mai departe, pe o linie moartă, dormitează încă, mixtul nordic, care se va opri binișor și cu stăruință la fiece gară, izolat pe un traseu ce nu stingherește nici un accelerat grăbit, nici un expres turbat.

Într'acolo se îndreaptă sărind peste prăgutul de fier, între traverse, săteni cu o falsă aferare în alură, militari în permisie, evrei bărboși din Sadagura, jandarmul albastru cu plicul galben corect păturit în manșeta mantalei. Nu-i enervează letargia trenului, se vor distra chiar, când în sfârșit vagonașele de tinichea neagră se vor urni căscând, întinzându-și oasele, pentru o temă de manevră, ca să înțepenească iarăși pe linia fără macaz.

Au vreme berechet.

In vagon deocamdată frig, dar n'are afece, ușile se închid și se deschid, pasagerii coboară sau circulă printre tampoane, se inventariază cunoștințe, se rânduesc cu grijă pachetele, pentru voiajul de cinci ore. Unii mai pasivi, vor ațipi.

Cât staționează, trenul e un han gratuit. Strică un somn, pe bancă, om fără rost, ajuns la Pașcani, pe un drum de aventură, — mai bine să-l uiți o clipă — ce nu se va opri, târându-te cu dânsul, în noaptea care-i sufletul tău? Te-am văzut rătăcind mizerabil pe peron, n'ai zăbovit la ghișeul ce trebue să certifice calitatea ta călătoare, nu ți in mână geamandanul revelator, privești cu jind la coșul covrigarului, ești sgribulit, depeizat, orfan. Ai traversat șinele, încet, fără să cauți prudent, în jur, într'un pas de sinucidere, — locomotivele nervoase n'au astâmpăr, dau buzna pe neașteptate — și te-ai urcat în vagonul izolat.

E mai bine ca afară. O comă de două ore e o favoare cerească. Ah, dacă mixtul ăsta providențial static, ar uita să se urnească! Dacă însul cu geantă și clește de dentist, nu l'ar observa! Să nu trebuie să descindă când roțile descriu primul tur! Să continue să doarmă mereu, mereu până la capătul pământului, până la sfârșitul lumii!

PERON

In stație, la cassă, coadă. Amploiatul se silește să rezolve ecuația nouilor bilete spuzite de cifre, calculează, face ștersături cu creionul chimic. E nădușit și enervat. Treaba merge greu, fără spor. Băgare de seamă, căci erorile dânsul, casierul, le suportă.

La ghișeu, coada e străbătută în intervale de un curent protivnic. Prea durează operația. Aridă fără pitoresc. Până la 1 Martie era o plăcere să asculți muzica telegrafică a perforării, mașina țăcănind de două ori tichetul uscat, ca un cot lovind masa.

Doamne ce plictiseală! Mă plimb nehotărît încolo și încoace. Intru în restaurant, în sala de așteptare, ronțăi un covrig, citesc pentru nu știu câta oară lungul tablou al sosirilor și plecărilor, contemplu afară, briștele seculare ale Pașcanilor.

Târg congelat. Sacagiul bătrân își adapă polobocul dela cijmeaua publică. Căruța pe două roate e numai țurțuri, cofa e unsă cu o glazură de gheață. Dugheni pipernicite expun afară, pe ușă, esantilioane senzaționale, delicatese ispititoare: pește sărat, cepuri de butie, șiraguri de iască, sticle de untdelemn lânos, cozi de topor. La fereastra cafenelei, două siluete de tablagii. Birjarii umflați de bulendre, ca așternuturile puse la aerisit, degeaba așteaptă mușteriul providențial. Nici o nuntă la Pașcani....

Iar peronul. Larmă fără voioșie, severă, dozată. Rapidul de Cernăuți, mi-a lăsat regretul stâlpilor de telegraf pe care nu-i poți număra, a stațiilor împușcate din goană, al unui ritm intrat în sânge, calculat pe pulsații. Iată-ne depersonalizați, regresați în alt regn. Colegul Berman, trepidant fotograf, silabisește semințe — are buzunarele pline, — râvnind ascensiuni, catastrofe, întreprinderi dinamice.

Ah trenurile și stațiile de provincie!

Două ore durata consumării unui ceai cronometrat pe grame, sorbit linguriță cu linguriță. Sala de așteptare ca o anticipație a vagonului de a treia. Călători bolovăniți pe scaune, moțăind, sau parcurgând un ziar vechi de o săptămână; rumegătură cleioasă ce se lipește de gheață, efecte de batistă, tuse terminate cu ștersături de picior, mîros de cânepă plouată, fumăraia de fân umed a țigării eftine.

VEDERE DIN PAȘCANI

Acei cari așteaptă...

Și când te gândești că existențele astea moderate, străine de un minutar al epocei și meridianului, sunt legate de un ceasornic, de un orar ce nu-i al lor, ci al instituției ferate, mișcând totuși trenurile după o normă precisă.

Norma! Ce absurd! A intrat abia tânărul cu manta de piele și ciubote gloduroase, — tânărul care se agită de o veșnicie pe peron, interogând nervos impiegați, hamali, trecători, — vestind că personalul spre Verești are 35 minute întârziere. A spus-o enervat însului așezat pe geamandanul de carton, care citia liniștit, răbdător, o pagină dintr'o revistă ilustrată găsită pe jos.

Ce contează încă 35 minute la atâtea ceasuri prăpădite, la lunga ceremonie a parcursului lent? Și iată-i amândoi gesticulând, năvălind afară, intrând în birouri, la „mișcare", chestionând febril amploiați, portari, călători.

Și iată toată lumea, asta ațipită — putea trece fără tranziție, brusc, la starea de mumie — vociferând turburată, morocănoasă!

Ce catastrofă s'a petrecut? Ce dezastru e în suplimentul ăsta de așteptare?

Ca și cum n'am ști activitatea acestei colecții de *cabțani*, a căror visuri nu depășesc conturul unei jimble, mortificați de griji, oricând gata să concureze între dânșii la un match de himere!

Vă cunosc nefericiți milionari de *haloimăs!* Poate trenul întârzia încă cinci ceasuri, încă o săptămână, un an chiar, și nu veți dărui nerăbdării voastre, un accent mai viril! Veți continua să clociți scaunul gratuit, mulțumiți de refugiul amorțitor, departe de căminul crizei, șomajului, de îndurerate fizionomii familiare, fericiți că puteți visa în liniște afaceri a la Rotschild, vremuri de lapte și miere.

Valizele voastre? Nu-i necesar să le deschideți. Le știu conținutul. In fiecare e o cantitate egală de aur greu, de nestemate. E explicabilă vigilența voastră, e firesc să le păziți ca ochii din cap. Doamne ferește! dacă s'ar rătăci!

...Și iată, din nou liniște. E un untdelemn în sufletele acestor oameni, ce potolește prompt cele mai teribile tangaje. Insul și-a reluat tacticos lectura întreruptă. A intrat și celălalt, tânărul agitat. Incă trepidant. Dacă așî îndrăzni o întrebare?

— Mă scuzi, domnule, observ că întârzierea trenului, te-a alarmat. Să nu te supere curiozitatea, e ceva grav?

Tânărul a rămas cu gura căscată, surprins:

— Ce să fie grav? Nu înțeleg... Mă duc la Verești la o nuntă... Sunt fotograf din Târgul Frumos... Se face întuneric și risc să dau chix!...

— Imi ierți curiozitatea, mi s'a părut că e vorba de unchiul d-tale, care a murit azi dimineață, lăsându-ți cinci milioane bani gheață!

A SOSIT PERSONALUL

In sfârșit! Domnul fie lăudat! Iată și personalul. Gâfâie să-și dea aere de recordman, de cel puțin, accelerat. Are totuși o locomotivă masivă. Cam grasă... Nițel astmatică... Trai liniștit, somn mult.

Aduce cu mecanicul bondoc, rotofei, cu musteață umedă de crâșmar jovial. Iată-l în exercițiul medical, fricționând mădularele mașinii, trăgând cu ulei încheieturile, administrându-i bicarbonat și urodonal.

— D-le mecanic, — am glumit, — după ce-i pui ventuzele, să mâni ceva mai repede. Am treabă urgentă la Iași.

A râs. Ce treabă urgentă e aia, intermediată prin personal? Treburile urgente se săvârșesc cu rapidul, cu avionul, la rigoare cu telefonul! Trenul lui e o siestă, o cură de răbdare. Atât.

Las' că știe dânsul, că toată lumea asta care se agită, care se ceartă pentr'un loc, coboară la a doua stație. Cât a așteptat putea taman bine ajunge pe jos.

Cât despre mine e atât de convins că la Iași chestia presantă, e friptura specială la Simon și păhărelul cu Cotnar (așa e poreclit vinul), că-și permite să-mi răspundă bonom:

— Nici o grijă, ajungem la timp... Nu se încălzește șprițul!

Iar în vagon. Interior de han de ratoș. Bănci roase, câte două față 'n față, ca la un cadril paralizat subit.

Reflectez: și lucrurile au un surghiun al lor. Există și alte personale circulând prin țară. Nu chiar poloneze sau cehoslovace, galbene, de o linie sobră, compartimente limitate la șase locuri, cu perdele curate, uși ce alunecă moale, în perete. Nu o ușă ca asta ce se hâțână, mereu, deschisă de o mână fantomală. (ați observat că ușile de a treia se cască singure?), de ghiontul vântului ce vine deadreptul la sgribulitul ațipit, așezându-se lângă dânsul, la picioarele lui, gâdilându-i nasul, spinarea.

Sunt, zic, și personale mai curățele funcționând între orașele centrale. Ferească sfântul, să te afli în nordul Bucovinei, sau în sudul Moldovei, sau în Maramureș. Acolo-s trimise în exil, să ispășească nu știu ce crime, vagoanele reformate, locomotivele reumatice.

Ați remarcat poate în jurul gărilor, evacuate pe linii ruginite, parcuri imense de ferărie arhitectonică. S'ar zice osândiți strânși într'o curte, în așteptarea transportării la ocne.

Din turma asta de condamnați se recrutează trenurile pentru Crasna, pentru Borșa, pentru Târgul Neamț, pentru Reni, pentru Slănic-Prahova. Și de aceia ai impresia că le sună lanțurile la picioare; de aceia tristețea și compătimirea mă covârșesc, când sunt nevoit să le abordez.

Trenuri recluzionate, cu domiciliu forțat. Cerșind o gură de apă la fântânile stațiilor, șterpelind o bucată de lemn din ograda particularilor.

Să ne mire concurența autobuzelor sprintene?

Mecanicul a catadicsit să pornească. Vagabondul, trezit, a năvălit speriat spre ieșire.

F. Brunea-Fox.

Expulzarea unor supuși greci

CONSTANȚA, 13. — Din ordinul ministerului de interne a fost expulzat supusul grec Nistor Stefanatos, fost comerciant, condamnat pentru diverse escrocherii. El a fost expulzat cu vaporul „Dacia", care il va debarca la Pireu.

— De asemeni, cu acelaș vapor a mai fost expulzat supusul grec Elie Petzelis din Brăila, fiind condamnat pentru diverse delicte penale.

Un mare artist: FRITZ KORTNER

Publicul bucureștean il cunoaște din film. Toată lumea l'a admirat, mai întâi în **„Atlantic"**, în care juca pe un scriitor paralizat care își ascunde suferința sub masca unei resemnări și ironii amare; apoi în **„Procurorul Hallers"** în care a jucat chiar rolul titular, acela al magistratului integru și implacabil care în subconștient, trăește totuși o a doua existență de răufăcător; în sfârșit în **„Fratii Karamazow"**, în care a intrupat cu atâta realitate pe degeneratul Dimitrie, devenit ucigaș...

„Asul" ecranului german este firește un fruntaș al scenei germane. Numele său se citează alături de a-

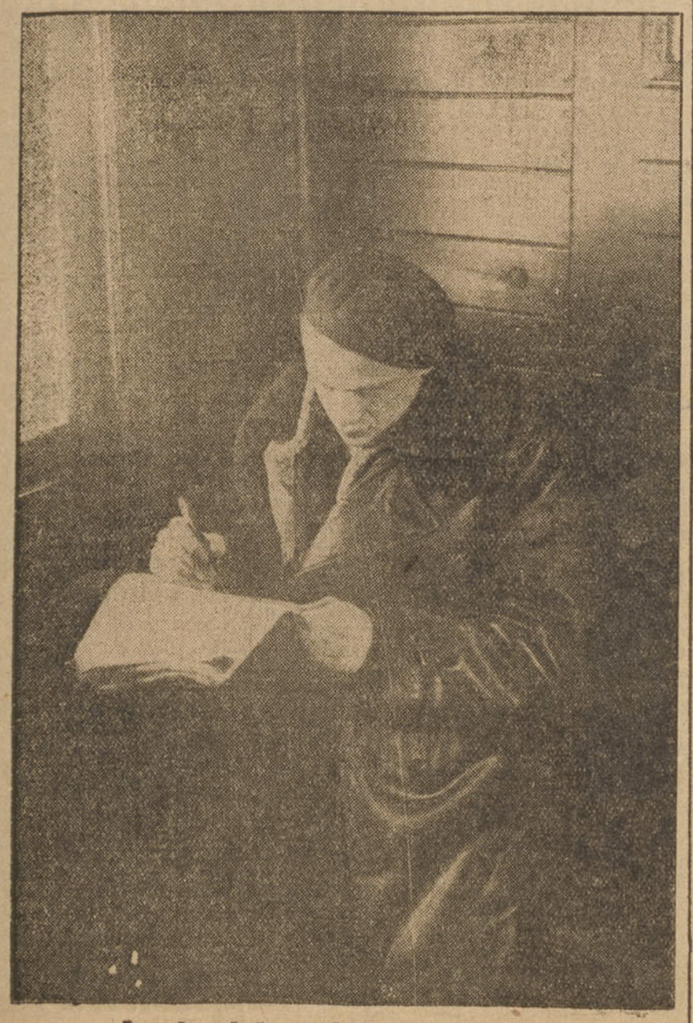
FRITZ KORTNER

cela al lui Bassermann, Wegener, Thimig, Pallenberg, — atunci când se vorbește de teatrul german contemporan.

Intr'un articol publicat deunăzi în „Neue Freie Presse", celebrul profesor de artă dramatică Ferdinand Gregori, a povestit începuturile acestui formidabil protagonist al teatrului german. In 1907, la examenul de admitere în Conservatorul din Viena, dintre cei peste 200 candidați cari se prezentaseră, a fost imediat remarcat vigurosul talent al tânărului **KORTNER**, care s'a distins apoi în clasa de declamație. La examenul de fine de an, tânărul **KORTNER** a jucat dificilul rol al lui „Wallenstein", care rare ori se încredințează unui începător, punând în umbră pe toți colegii săi, printre cari se aflau Maria Orska, Herman Thimig și Maria Fein. Increzător în talentul elevului său, Gregori l-a recomandat apoi pentru a fi angajat la Mannheim. Aci a deputat în Septembrie 1910, într'un rol secundar din piesa lui Kleist „Kätchen von Heilbronn", cu un succes atât de răsunător încât două săptămâni după aceia i s'a încredințat rolul principal din piesa lui Gumpenberg „Verdammte" (Blestemații).

După terminarea primului său angajament la Mannhei, **KORTNER** a trecut în toamna anului 1911 la „Deutsches Theater" din Berlin, unde i s'a distribuit un loc de mare cinste în ansamblul cu care Max Reinhardt făcea senzație pe acea vreme. Dela această epocă a început ascensiunea lui **KORTNER** care a avansat repede până în cele dintâi rânduri ale protagoniștilor primei scene germane. In prejma marelui război european, **KORTNER** s'a retras de la „Deutsches Theater" al cărui câmp de activitate nu-i oferea satisfacțiile artistice la cari râvnea și de atunci a continuat cariera independent și conștient de marea sa misiune artistică. Cu Max Reinhardt a continuat însă să rămână în cele mai bune raporturi de prietenie și nu arare ori a fost oaspetele său, fie la Viena, fie la Salzburg, fie la Berlin.

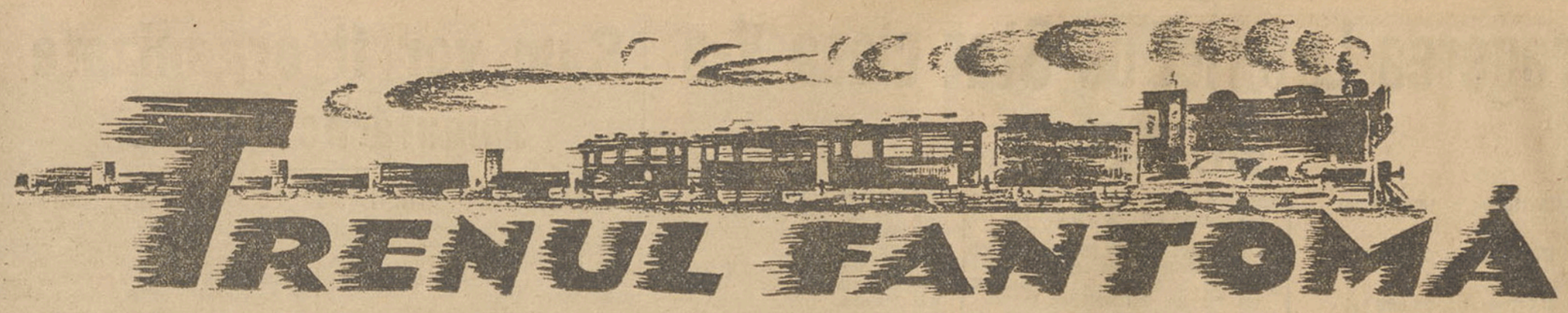
Venirea lui **FRITZ KORTNER** la București constitue un eveniment teatral de mare importanță, care câștigă în interes prin faptul că marele artist va juca la noi pe scena teatrului „Regina Maria" unul din cele mai celebre roluri ale sale: acela al țarului Paul din drama lui Alfred Neumann **„DER PATRIOT"**.

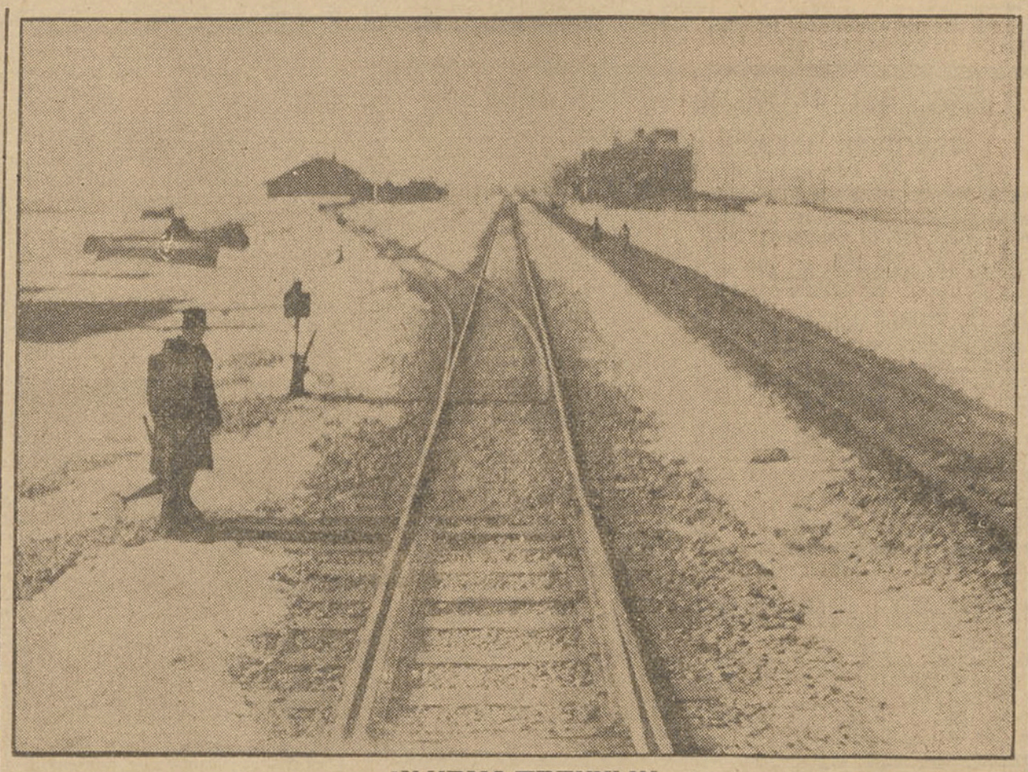
Amatorul de cuvinte încrucișate

IN STAȚIE

O simplă întâmplare într'o staţie mică

IN URMA TRENULUI

— Ce s'a întâmplat? Ce-i zarva asta?

— A prins conductorul pe unul fără bilet.... Se ascunsese în ghereta frânarului...

— Ei şi? Pentru atâta lucru scandal şi oprire?

Ah! personalele! La ferestre, capete buimace, ochi pe jumătate peticiţi de somn!

Nici nu s'a făcut ziuă. Mecanicul n'a stins încă lanterna locomotivei. Şi în compartiment lămpile cu rapiţă palpită, moi ca nişte băşici de opăreală pe piele.

Tovarăşii de vagon, smulşi brutal din letargie, cască, se scarpină să se desmorţească, sau din plictiseală, aburesc geamurile, scrutează indiferenţi întunericul. E în ordinea lucrurilor.... Încă un incident.... Ei şi!

Dacă aşi coborî? Afară cât ţine privirea, stepă albă. Stele aspre de glaspapier. Brr! Ger. Cel puţin 20 grade. Ghinion! Taman când atipisem.... Ca nişte coji de ouă, zăpada pocneşte sub şoson. Burzuluieşte nervii... Vânt... Mai bine rămâneam în vagon..

Peste cele trei perechi de şine, la 30 metri silueta ţâncă a gării, zidită dintr'o parte cu nămeţi. Fereastră.. luminată palid. Deabea când te apropii constaţi că e şi un etaj şi că lampa-i aprinsă sus. Acuma observi că şi jos arde una, probabil în biroul şefului.

Afară, lângă uşă, câteva umbre pe care nu le ajunge felinarul solitar cu bandaj în diagonală, ce-şi fumegă încă raţia de gaz. In dreapta un petecuţ de îngrădire, cu patru arbuşti pitici înveliţi cu pae şi omăt, — trandafiri desigur.

Linişte sensibilă, întinsă ca o piele de darabană. Vibrează doar, pufăitul locomotivei, şi înfundat subteran parcă, glasuri iritate.

Doamne, ce tristeţe! Staţia asta zvârlită ca un zar în imensitate. Izolată. Orfană.

De jur, împrejur, zăpadă. Nici un pom. Nici măcar o turmă de vagoane vechi, ce dau gărilor mărunte o notă de gospodărie, ca un ţarc, ca o bătătură cu bivoli, un început de viaţă.

M'am apropiat. A lătrat un câine undeva îndărătul casei un lătrat minor de cotei.... Aşi vrea să-l văd când urlă lupii... Când fiara stăpână pe bărăganul alb, adulmecă fumul de om, rotindu-se în jurul cantonului răcâind lângă usa înghetată. Poftim, a tăcut!....

Umbrele de afară s'au dat la o parte: companioni de drum — cei trei băeţi cari joacă mereu tabinet, pe ţigări, — atraşi de spectacol.

ŞEFUL STAŢIEI

Am deschis uşa. Căzusem în plină desbatere. Individul era o namilă lungă cu o ştersătură de musteaţă blondă. Purta un soi de palton verzui, fără nasturi, legat cu o curea în jurul taliei. Opinci, o caschetă de piele cum poartă fochiştii, capabilă la o adică să acopere urechile.

M'a isbit paloarea lui, sporită şi de lumina săracă a lampei cu petrol, — lampă cu bor mare de tinichea, cum sunt pălăriile mexicane, — obrajii supţi, ochii înfundaţi, una cu orbita. Tăcea.

— Mă omule, spune cine eşti, că de nu te trimit la post! Ce căutai la frână? Hai vorbeşte odată!

Şeful staţiei, tânăr, aproape adolescent, cu faţa roză, se opintia să descoase necunoscutul, săcăit de întâmplarea care-l trezise din somn. In gara lui asemenea incidente! Unde, numai de două ori pe zi se opresc personalele, şi arare câte nu tren de marfă! Viaţă de pustnic. Barem atâta compensaţie: dormitul.

Mecanicii ştiau itinerariul pe de rost, metru cu metru, conductorii se obişnuiseră automat, să se trezească taman la popas, sus la fereastră se arată o clipă un cap şi o mână care agita grăbită, lopăţica instituţiei cu două cercuri concentrice.

De aia, şi-a pus patul lângă geam.... Ce să se deranjeze pentru'un oficiu, ce-i dreptul trecut în regulament — însă fără obiect în staţia lui neumblată?

Şi apoi, copil mic, nici două luni, nevastă bolnavă, pustietate ce ţinea loc şi de împiegat şi de prieteni şi de distracţie.

Satul e hăt! colo, departe, după orizont, un cătun cu 300 suflete şi două crâşme mizerabile. Duminica e rost de o leacă de petrecere, de ţopăială în bătătura dughenei, de o vorbă schimbată cu gospodarii, cu şeful de post, caporal.

Dar şi pentru asta trebue să-l roage pe colegul dela staţia vecină — 15 chilometri, — care dispune de un ajutor. Mai norocos ăla!...

Poftim dandana! Sus, plodul scâncheşte, e nevoie poate de o asistenţă — soţia e aşa de slabă, — să aţâţe focul, să dea un bobârnac leagănului.

Omul care tace

— Mă băiete, e vai şi amar de tine, dacă nu-ţi deschizi gura. Să şti că n'am vreme de pierdut!... Acuma telefonez jandarmilor!....

Am zâmbit în sinea mea. Nici măcar asta nu-i posibil. Telefonul lui e un ombilic ce-l leagă doar de staţiile paranteză. Până la jandarm e o lume.... Un drum începând cu gara oraşului principal situat la şase ceasuri. O alarmă declanşată de acolo, e primită din etapă în etapă ca un ţipăt rupt în tot atâtea ecouri.

Aparatul lui e pus doar să recepteze două propoziţii:

— A plecat 603! A plecat 402!

Rar o cifră suplimentară, ca un cadou.

Vrea să-l sperie! Chestia cu telefonul? Moft!

— Vorbeşte bre!

— Vorbeşti mă băiete, îl îmboldeşte conductorul, un omuleţ dârz cu muzicuţa înfiptă ca un stilet în cureaua genţei. Ai să dai de dracu!

Individul tăcea. Nu privea nici în jos, nici înainte, nici la cei doi slujbaşi, ci undeva între dânşii între lucruri, în punctul microscopic unde se concentrează ideile fixe, sbuciumul, revolta invizibilă. Cascheta pe cap, braţele lungi atârnând dealungul trupului, grele, trăgând spre podea spinarea, umerii, ca un odgon smucit din pivniţă.

Tremura. Din când în când. S'ar fi zis că în răstimpuri, se deschideau întrînsul trape de frig, burdufuri pline de răcoare. Faţa se mula pe os, privirea o clipă sclipea febrilă în orbitele adânci. Bolnav. Are friguri desigur.

CONDUCTORUL

Numai conductorul interpreta altfel ţinuta delicventului. Adresându-se mie:

— D-le ziarist (îmi memorizase carnetul), l-am găsit în ghereta frânei. Nu dormia. Era treaz, d-le ziarist. Sta pe bancă, uita aşa, cu capul în palmă şi căsca ochii pe fereastră. Nu mă zărise. L'am urmărit binişor, pe furiş, să nu mă simtă, să văd ce face colo sus, în frig, că uşa-i stricată. Nimic. Măi, să fie al naibii! — mi-am zis — nici nu doarme, nici nu mişcă — parcă ar fi îngheţat, mort!... L-am scuturat: — „Mă, ce cauţi aci? Hai jos! Cum te-ai urcat acolo? De unde vii?"

Intâi nici n'a clintit. Deabea când l-am mai scuturat odată s'a urnit. S'a uitat la mine, s'a ridicat, şi m'a urmat.

— Pare bolnav, d-le conductor!

— Las' că am ideie de bolnavi de ăştia. Păi pe dumnealui îl cunosc. La staţia X, l-am chitit pe întuneric cum se urca pe platformă, când am pornit. — Dă-te jos! Ai bilet?

A coborît. Credeam că s'a răsgândit, că a plecat. Vagabond! Cu câţi de ăştia am avut de furcă! Bagă şi ei seama că ai ochii asupra lor şi se lasă păgubaşi. Cu mine nu merge!

Cum dracu a făcut că nu l'am observat când s'a suit din nou?"

Conductorul îşi elogia exagerat vigilenţa. Pactizase şi dânsul binişor cu somnul. Fatal. Ce era să facă în trenuleţul damblagit, întunecos, pe un drum, unde drezina inspecţiei nu trece decât de Paşti, în excursie? Moţăise tot timpul, cu mâinile încrucişate pe taşca aşezată ca un termofor pe burtă.

— Şi ce-ai de gând să faci cu dânsul, d-le şef?

— Ori plăteşte, ori îmi spune cum îl cheamă, pentru procesul-verbal.

— Bine, primul lucru nu-i greu de rezolvat. Suport drumul până la oraş.

— Da' cu amenda ce facem? intervine conductorul.

— Ei amenda? Era doar la frâna vagonului de marfă! Mi se pare că acest soi de contravenţie nici nu figurează în tipicul amenzilor? Uită-te la dânsul, ce să-i iei, găurile dela palton? Dacă-l găseai mort, era mai bine? Abea se ţine pe picioare...

— D-le şef, să nu fie cine ştie cine! Dacă se preface? Nu vă luaţi după mutra lui... Zic, oricum, să-l perchiziţionăm... Barem atât... Să nu se supere d. ziarist, dar mie nu-mi iesă bănuiala...

— Mă rog...

— Bre, scoate ce ai în buzunare! N'auzi? Puteai să lepezi şi şapca în biroul d-lui şef!... Hai grăbeşte!

Individul se execută, posac, lent. Îşi desfăcu încet, cu smucituri, cureaua. Rămase cu ea în mână, dezorientat.

— Pune-o pe scaun, îl poftì sever, omuleţul dârz. Hai dă-i zor, că am întârziat, fire-ar al dracului de haimana! Deschide paltonul!

Surpriză!... Necunoscutul avea pe dedesupt numai o cămaşă ţărănească şi o pereche de pantaloni rupţi, de dimie. Ne arătă că n'avea buzunare. Conductorul rămase niţel perplex.

— Da' paltonul! buzunarele paltonului! adăogă dânsul cu o falsă vioiciune.

Individul băgă mâinile în buzunare şi le scoase pe dincolo, ca un naufragiat.

Tăcere. Şeful era plictisit. Subalternul vizibil fierb.

— Hai omule în tren, că am zăbovit destul, i-am spus.

— Ce-i cu d-ta? Unde te duci?

S'ar fi zis că făcea un imens efort ca să răspundă, ca şi cum ar fi scos un pietroi greu, cu frânghia, dintr'o groapă adâncă.

— Vai de capul meu!... De opt zile n'am pus nimic în gură!...

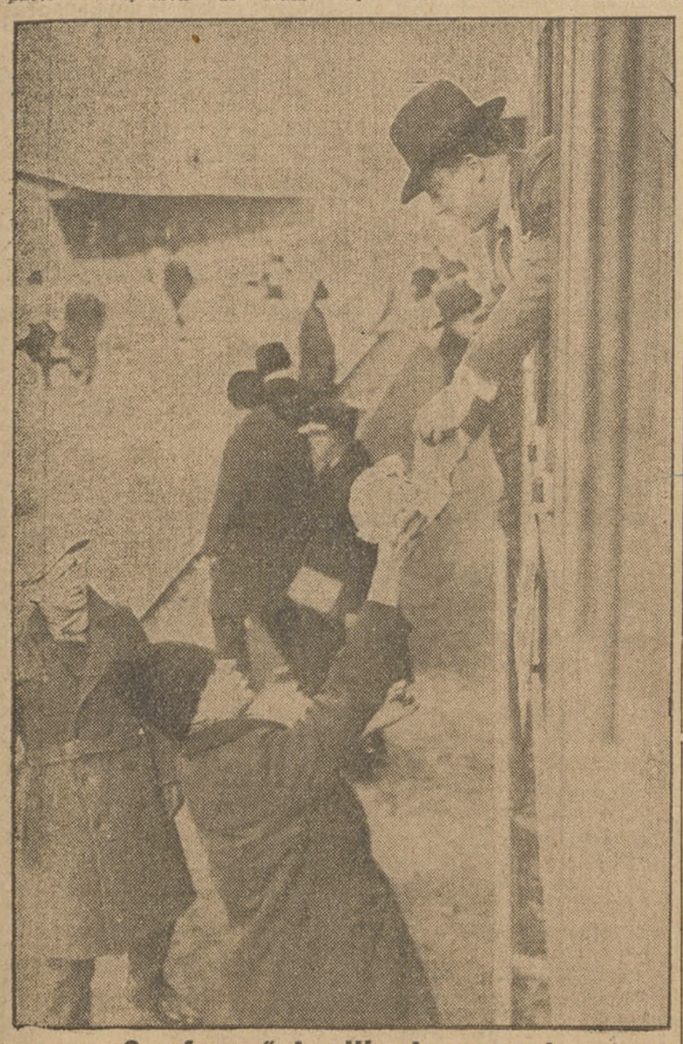
Mergea împleticit, poticnindu-se în şine.

Afară, zorile albăstriau omătul. Se auzia limpede scâncetul copilului. Locomotiva pufăia bătrâneşte, şi numai cei trei băieţi, se hârjoneau, alungându-se prin vagoane.

Conductorul venea fuga, dinspre staţie, roşu, înciudat, săltându-şi geanta pe genunchi. Cu un gest violent, asasin, scoase... muzicuţa:

— Gataaa! Dă-i drumul!

F. Brunea-Fox

O „afacere" de ultimul moment

Avortul criminal

Conferinţa d-lui judecător-instructor Papadopol

D. jude instr. Papadopol din trib. Ilfov, a ţinut o nouă conferinţă despre „avortul criminal" în aula institutului medico-legal.

Avortul criminal — a spus d-sa — a fost cunoscut întotdeauna şi la toate popoarele.

Este drept că la început practica lui era mai rară, dată fiind starea de necunoştinţă a noţiunilor de anatomie şi fiziologie la popoarele antice. Din această cauză la origină avortul criminal era înlocuit prin pruncucidere.

D. M. PAPADOPOL

După amplă expunere asupra avortului în antichitate şi în alte ţări, d. Papadopol găseşte la examinarea problemei asupra progenitu-rilor ulterioare la noi.

In actuala stare a legislaţiei noastre art. 246 cod penal (copiat după art. 317 fr.), pedepseşte pe cei cari provoacă avortul şi pe femeia care cu bună ştiinţă primeşte această provocare.

Tentativa nu este pedepsită.

Ceeace face ca în practica judecătorească să se ivească dificultăţi la aplicarea textului, este că nu dă definiţia avortului criminal, ceeace este dealtmnteri normal, dat fiindcă această definiţie e de atributul exclusiv al medicinei pure.

Şi atunci, adresându-ne acesteia găsim că în esenţă avortul criminal este întreruperea cursului normal al sarcinei, fără ca expulzarea fătului să se fi făcut, deoarece intenţiunea celui care provoacă avortul este de a suprima acest făt şi nimic altceva; iar dacă urmează expulzarea mai în totdeauna, aceasta nu însemnează că ea intră ca element constitutiv al infracţiunei ce este în discuţie.

Nu putem aproba — spune d-sa — teoria care ar aduce la schimbarea calificărei faptului atunci când această expulzare nu s'a făcut, de oarece în materie penală între alte elemente constitutive la toate delictele şi crimele, intră şi elementul intenţional, care în speţă este acela de a face ca sarcina să nu mai poată continua. Iar dacă se întâmplă, de multe ori, ca mama să moară în urma avortului provocat, aceasta iară nu poate schimba calificarea, fiindcă moartea ei nu este decât o consecinţă a manoperilor abortive întrebuinţate cu scopul de a omori fătul, iar nici decum de a produce vre-o leziune.

Fiindcă ne aflăm într'o epocă de prefacere a codurilor şi de unificare legislativă, cred că nu exagerez — termină d-sa — dacă faţă de faptul că avorturile criminale se practică clandestin, pe o scară întinsă în România, propun ca în viitorul cod penal să se legiferege practica avortului, ţinându-se seamă de vremurile în care trăim şi de greutăţile ce se degajează în timpul sarcinei şi ulterior pentru unii părinţi.

Societatea de gynecologie şi problema cancerului

Duminică 12 Martie a avut loc în amfiteatrul spitalului Colţea, sub preşedenţia d-lui profesor C. Daniel, şedinţa Societăţii de Gynecologie.

Cu această ocazie s'au prezentat comunicări foarte interesante, de către d-nii Şoimaru, Buzoianu, Plătăreanu, Negrescu, Spirea, Dimitriu, etc.

La sfârşitul şedinţei, d-l profesor **Daniel** împreună cu d-l agregat Babeş şi d-na Lăzărescu au prezentat o interesantă comunicare asupra etiologiei cancerului colului uterin. Reese din statistice că la femeile tinere (între 25—30 ani) începând dela 1902 până la 1933, există o progresie dela 2 la sută la 21 la sută. Aceasta nu înseamnă poate, susţine d-l agregat Babeş, că această afecţiune s'ar afla în creştere, ci că probabil a început şi la noi să se simtă efectul propagandei anticanceroase, de oarece statistica finală este făcută cu cazurile din România, între anii 1930-1933. Ori, se ştie că femeile tinere sunt mai puţin expuse la această maladie ca femeile bătrâne; totuşi din statistica d-lui Babeş, mai reese că avem un număr mare de cazuri între 35—40 ani, şi pe urmă începe descreşterea.

Mai mult, s'a cercetat raportul între cancer şi sarcină şi s'a constatat că femeile tinere între 25—30 ani, cari fac cancer, au un număr de faceri foarte redus. Invers se constată la bătrâneţe, unde însă coeficientul de cancer este foart redus. Nu putem trage încă o concluzie definitivă, de oarece cercetările sunt în curs.

Aceste cercetări schimbă problema cancerului şi din punctul de vedere social. Se atribue glandelor cu secreţie internă, noua interpretare, dintre care hipofizia ar juca un rol important în această discutabilă etiologie. Se ştie că la iepuroaice care au să nască, nu se poate produce cancerul experimental!...

Interesantele discuţii ce au urmat, precum şi cercetările ce se fac la clinica gynecologică din Bucureşti, vor fi cu siguranţă urmărite de lumea medicală şi chiar de toată lumea, de oarece este o problemă care nu a ajuns la o soluţionare definitivă, şi care se află în această stare de ipoteză şi oscilaţie de păreri, stadiul premergător al oricărui progres ştiinţific.

E. L G.

Al treilea mare succes al anului şi al editurii „Adevărul", după romanele d-lor Stere şi Rebreanu, este

Cartea Nunţii

de

G. CALINESCU

„un imn superb al căsătoriei— cel mai frumos roman de dragoste în românește"

O intervenţie a societarilor teatrului Naţional

Ei cer să se reducă bugetul lor numai cu zece la sută

Chestiunea reducerii subvenţiei Teatrului Naţional din Capitală — subvenţie care a fost fixată prin nouile economii bugetare ale ministerului de instrucţie publică la suma de 20 milioane lei anual, în loc de 25 milioane cât era până în prezent, continuă să producă agitaţii în rândurile personalului primei noastre scene.

O delegaţie de societari ai Naţionalului, alcătuită din d-nii I. Manolescu, R. Bulfinscky, Gr. Mărculescu şi G. Ciprian, s'a prezentat eri de dimineaţă în audienţă la d. ministru Gusti.

Ei au cerut stăruitor d-lui ministru Gusti să se revină asupra acestei reduceri de cinci milioane, întrucât actuala subvenţie de 25 de milioane reprezintă strict cifra salariilor pe cari le primesc actorii şi personalul technic al teatrului.

In cel mai rău caz ei înţeleg să suporte ca şi ceilalţi fructionari ai statului o reducere de 10% asupra salariilor, ceiace ar însemna ca din cota cuvenită ca subvenţie teatrului Naţional să se reducă în aceiaşi proporţie, zece la sută, adică numai suma de două milioane şi jumătate.

Delegaţia actorilor înţelege ca personalul Teatrului Naţional să fie pus în ceiace priveşte sacrificiul cerut, pe picior de egalitate, cu ceilalţi funcţionari ai statului. Fiindcă este într'adevăr nedrept ca actorii — consideraţi ca funcţionari ai Statului — să suporte o reducere de 20% asupra salariilor în timp ce celorlalţi funcţionari li se aplică numai o curbă de 10%.

D. ministru Gusti, a primit şi a ascultat delegaţia cu multă bunăvoinţă. D-sa le-a explicat însă, că nu se mai poate face nimic, întrucât şi aşa d-sa a avut de luptat cu o mulţime de greutăţi, până ce a reuşit să menţină şi cota de 20 milioane.

t. r.

NOTE TEATRALE

TEATRUL „VENTURA": „Miky şi Niky" comedie de H. Muller cu muzica de R. Benatzky

După premiera lui „Miky şi Niky", am scris că această comedie muzicală va înregistra o lungă serie.

Comedia e amuzantă, muzica uşoară, melodioasă şi antrenantă, interpretarea excelentă. In vremurile

D-NA LENY CALER

amărite de azi, spectacolul acesta nepretenţios e ca o bucurie spontană, ce descreţeşte frunţi şi înseninează suflete înourate.

Nu m'am înşelat. Trecând peste accidente şi întreruperi — între cari lungul şi reuşitul turneu în provincie al Leny Caler — „Miky şi Niky" şi-a reluat seria, care depăşeşte, cu spectacolele în curs, cifra 70.

Am revăzut spectacolul Luni seara şi mărturisesc cu sinceritate, că am râs cu poftă tot timpul. **Leny Caler** şi **G. Timică**, s'au întrecut în vervă, ghiduşii, sentimentalism. Leny a cântat cu accente de impresionantă duioşie; Timică a spus admirabil cupletele şi cântecele, şi a stârnit cascade de râs cu bufa sa apariţie în „primadonă". Ambii şi-au armonizat excelent focul, împletire ingenioasă de comic şi lirism.

Ceilalţi din distribuţie, şi-au susţinut tinereşte şi sburdalnici rolurile. **D. Fl. Scărlătescu**, în deosebi, are o creaţie plină de humor, în rolul unui servitor la redacţia unui ziar.

Orchestra excelent condusă de compozitorul **Ely Roman**, acompaniază melodios şi cu discreţia necesară comedia, care va mai desfăta multe seri pe bucureştenii dornici de câteva ore agreabile.

a. m.

AERODROM INCENDIAT

VARŞOVIA, 14 (Rador).— La aerodromul Lawica de lângă Posnan, un incendiu a distrus depozitul de piese de avioane. Cauza incendiului nu este cunoscută.

TRENUL FANTOMĂ

Pățania unei fete dela țară

Ingrămădită'n colțul compartimentului, lângă fereastră, fata plânge, sgomotos, ca la mort.

— Ce-ai pățit, fă?

Nu poate răspunde fiindcă bocetul i-a astupat și gura și pieptul și tot trupul, capitonând-o cu resorturi cari o saltă ca o somieră. Era o fată bondoacă, dela țară, cu cap mare, rotund, cârnă.

E îmbrobodită cu o basma cenușie, poartă fustă largă numai crețuri, și ghete solide făcute parcă de un dulgher. E aproape comică disperarea asta la voinica rumenă, cu dinți cubici ca bucățele de zahăr, și gropițe grase în obrajii curbi.

E dimineață însă, o dimineață de clasa treia, pe care v'am prezentat-o deja, de oase bătute, de spinare amorțită pe banca tare, de gâtlejuri tânjind după un ceai cu lămâie, de plămâni încleiați de tusă, vestejiți de acid carbonic. Cui îi arde să se amuze de grăsana asta sanguină, care a inaugurat Joia cu o cofă de lacrimi?

Iaca așa, pe neașteptate, aproape de Dărmănești, i-a venit a jale! Nici nu ține socoteală că mai sunt și alții în vagon, deasemeni năcăjiți, fericiți că-și uită belelele, amărăciunile, într'o dușcă sdravănă de somn... Că mai e o leacă de hurduceală până la destinație... Că nu-i a bine să indispue dimineața pasagerilor cu oftări și tânguiri... Că de aia, poftim, lumea o privește chioraș, și mai, mai s'o ocărască.

— Ce-ai pățit fato?

— Mi-a luat lădița....

Acuma deabea călătorii pricep drama. Ei, săraca, are tot dreptul să plângă... Auzi banditul!...

Și e o panică întoarsă brusc, spre spectatori, ca un glonte ricoșând.

Se controlează febril bagajele, se cercetează încuetorile, degete nervoase verifică buzunare, pungi. Nu lipsește nimic.

Uff! Bine că s'au trezit la timp!..

PUNGAȘUL GALANT

Comentarii. Dacă-i proastă!... Dacă nu deschide ochii!...

Dânșii s'au deprins să doarmă în tren epurește, — vorbă să fie!, — cu o mână la piept, unde-i pachetul cu hârtii, acte, și poate și un cinci sute pitit cu grijă în carnetul cu gumilastic. Bagajul îl țin la căpătâi, sau la picioare sau dacă e sus, în treuca de lemn, (nu există plasă într'a treia), au prevederea să institue pe cineva de caraulă. Pe unul care inspiră încredere, suferă de insomnie, visează cu ochii deschiși sau citește o cărțulie instructivă.

— ..D-ta nu dormi, nu-i așa? ai te rog grijă de bagajul meu!

Dar par'că și ăla — fire-ar al dracului! — inspira încredere. Un băetan atât de simpatic, ghidușar, serviabil — „dă drumul la cald, prietene!" „Mai adu o sticlă cu apă"! „Nu te superi, un foc!" — cumsecade. Odată n'a refuzat o amabilitate. Pe onoare, dacă n'au abuzat chiar de gentilețea lui! Nu l-a trimis unul să-i cumpere un covrig în stație? Și altul nu i-a luat de tot revista humoristică, pe care nici n'o citise complect?

Cum vine asta? Era cu fata. Parcă se cunoșteau de mult, așa de bine se înțelegeau.

— Bine fă, nu-ți era frate?

— Nu....

— Nici dintr'un sat cu tine?

— Nici...

— Nici, ca să zicem așa — ibovnic?

Fata nu răspunde. Un flux de rușine i-a înfierbântat obrajii, și așa stacojii.

Pasagerii zâmbesc.

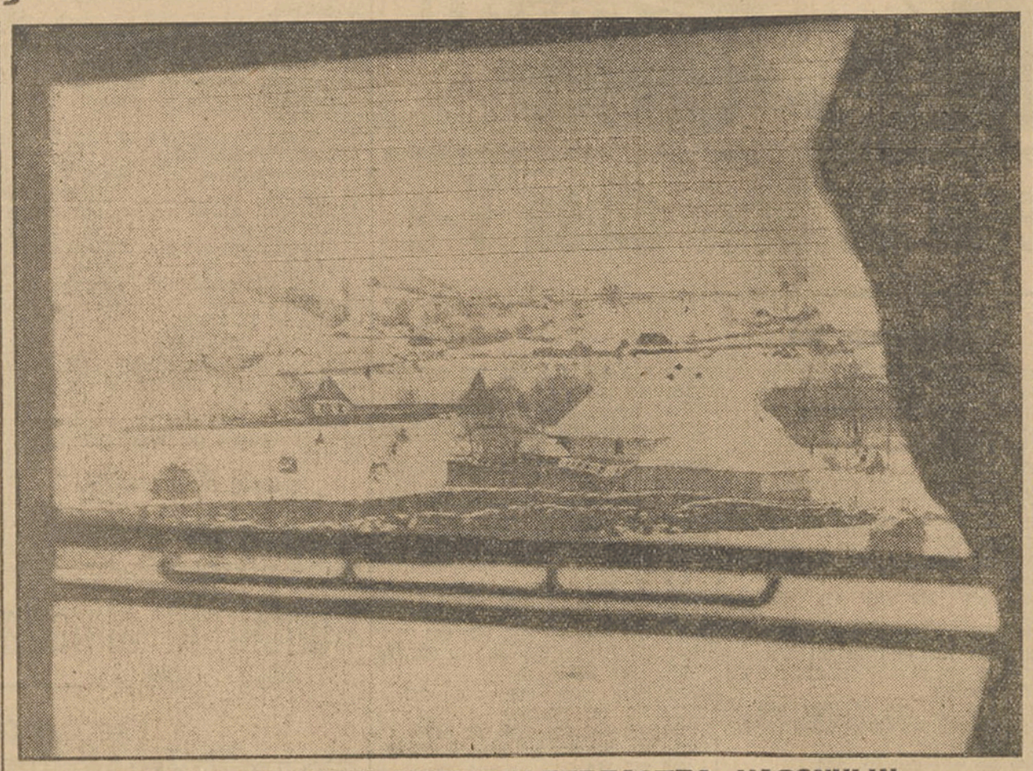
Păgubașa s'a mai liniștit. Rumoarea celorlalți a impresionat-o. S'ar spune că se simțea vinovată de sperietura pasagerilor. Bieții oameni! cum s'au repezit îngrijorați, la boccele! Dă! domni serioși.... Dacă afurisitul le făcea și lor vreun pocinog!

— S'a luat după mine în gară... Spunea că și dânsul se duce la București, unde are un frate la o societate....

De unde să bănuiască prostănaca?

A intrat în vorbă cu dânsa — nu fusese nici odată în Capitală — i-a dat sfaturi cum să se ferească de automobile, de tramvaie, cum să se îndrepte spre strada cutare, unde o prietenă din satul ei îi scrisese că ar fi un loc de servitoare.

I-a părut chiar bine că-l întâlnise. Bucureștiul nu-i Vatra Dornei... Auzise că trebue să fii cu ochii în patru, să nu te holbezi la casele înalte, să nu răspunzi necunoscuților ce-ți ațin calea și câte alte drăcovenii despre orașul ăsta mare, plin de primejdii la fiece pas. Cum să nu fi replicat cu afecțiune la insistențele urbane ale tânărului?

PEISAJ DE IARNĂ, LUAT DIN FEREASTRA VAGONULUI

Evocări

Acuma ce se face dânsa? I-a luat totul. Avea în lădiță — am văzut-o și noi, un sipețel verde nou-nouț, cu bretele de lac — o bluză, două cămăși, o pereche de ciorapi groși de lână, încă o pereche de bumbac, o batistă cu flori duminicală, biletul de identitate, o oglindă cu poză — ce frumos ar fi stat pe masă! — și o fotografie la care ținea.... Noroc că-i iarna și s'a încălțat. Altmintrelea....

Auzi pungașul!

— Care era, mă rog matale?, întreabă bătrânul miop, ce moțăise toată noaptea, cuminte ca o găină.

I se explică.

— Aa!... băietul cela cu surtucul de piele... Da, da, l'am remarcat...

— Nu acela, aveți greșală, individul cu trenchcoat, — știți care a deschis fereastra la o stație... Acela, domnule, care a lăsat frig că ne-am supărat cu toții...

— Aaa!

Bătrânelul se preface că a sesizat, să nu se cheme că e străin de preocuparea generală. Se amestecă vioi în discuție, dă din cap, intervine cu apropouri, însfârșit se află în treabă.

Stau și ascult. Pățania fetei, nu-mi iese din minte... Parcă-l văd... Avea căciulă, pardesiu deschis, legat șmecher la brâu, cravată de lână neagră, croșetată, și o cămașă cu broderie țărănească. Mă frapase cămașa. Mi-am bătut chiar capul să stabilesc o origină rurală, fiindcă la București un băiat de serviciu, oltean, nu catadicsise să lepede cămașa cu găurele, chiar când inaugurase un fain costum nemțesc. N'am vrut să trag cine știe ce concluzii... Așa ca să omor timpul în tren...

La drept vorbind individul nici nu mă surprinsese... Era potrivit de statură, mustăcioară tânără, și nu știu ce simpatic în gesturi. Poate fiindcă era singurul sglobiu ciripitor, în compartimentul ăsta posomorât, întunecos.

A ajutat fetei să puie lădița sub bancă, i-a dat o bucată de covrig, când lumea a ațipit, s'a înghesuit mai vârtos în trupul gras și cald, a sărutat-o pe ureche, Fata l-a îndepărtat încet, fără bruscare, râzând gădilată de fiorul dulce, arătând cu degetul pasagerii. Nimeni nu-i observa.

Într'un târziu au ațipit, obraz lângă obraz... Odată mi s'a părut că individul a întredeschis ochii, cercetând rapid situația compartimentului... Am pus-o pe seama altei intenții...

DISCUȚII POLIȚISTE

— Da domnule, mi s'a părut suspect dela început. Credeam că-s împreună. Auzi, dobitoaca? isbucnește răutăcios călătorul, care abia adineauri constatase, ușurat, că nu-i lipsește nimic. Asta ne mai trebuie! N'avem grijile noastre, vai de somnul nostru, să ne mai ferim de pungași! Cum nu prind eu unul!... Mama ta Hristoase, ce scatoalcă i-aș trage! Să se satură.

— Da biletul îl ai?

— Îl am, că-l țineam în batistă. Moșuleț iar intervine:

— Nu mai e de trăit de hoți. Mișună prin trenuri, fură, șterpelesc și poliția nu face nimic! Nu m'au ușurat și pe mine de tabacheră? Era de argint... O aveam de 42 ani, dela logodnă. Tot așa s'a întâmplat. O scot să sucesc o țigară și hop și dumnealui că tare-i frumoasă!, că permite-mi domnule s'o admirez! De unde să știi cu cine ai aface? Era unul oacheș, prezentabil, cu ceas la mână.

— Mă rog, îi răspund. O ia, o privește, o învârtește, mă întreabă de când o am, dacă e argint vechi, dacă n'aș vrea s'o vând... De! i-a plăcut. Cântărea două sute de grame... Masivă nu glumă!... La o stație, dumnealui coboară. Nu știu cum îmi trăznește să mă pipăi și ia tabacherea de unde nu-i! Mi-o învârtise banditul. Nici n'am simțit....

— Dormeați? întreabă cineva.

— Nu, domnule, eram treaz, citeam un ziar.

Conversația găsise câmp. Se dibuise tema, Pățania fetei fusese abandonată pe al doilea plan, deși servise ca pretext, ca stimulent.

Păgubașa, înghesuită timid în colțul de lângă fereastră, asculta. Avea acum experiență. O consola poate și mesaventura celorlalți, bărbați serioși, trăiți, cari cunoșteau bine Bucureștiul....

Un călător gras, negustor de vinuri, cum s'a recomandat ulterior, pomeni deasemeni o întâmplare petrecută în tren:

— Astă vară, la Mărășești....

F. Brunea-Fox

E LA AMIAZI, DAR N'ARE AFACE...

SALONUL OFICIAL DE PICTURĂ ȘI SCULPTURĂ

Reînființându-se Salonul Oficial de pictură și sculptură, se aduce la cunoștința artiștilor plastici că zilele pentru primirea lucrărilor au fost fixate la 3, 4 și 5 Aprilie a. c., ziua deschiderii salonului urmând a fi anunțată ulterior.

Lucrările vor trebui prezentate la Pavilionul artelor dela Șoseaua Kiseleff între orele 10—1 și 3—6.

Se primesc lucrări de pictură, pastel și acuarelă, precum și sculptură în metal, marmoră, piatră, ipsos, teracotă, lemn și medalii. Artiștii pot trimite câte 3 lucrări de fiecare categorie.

După data de 3 Aprilie, nu se vor mai primi lucrări la secretariatul Salonului, sub nici un motiv.

Formularele pentru prezentarea lucrărilor se pot procura de pe acum dela Inspectoratul Artelor din Ministerul Instrucției.

Pentru organizarea Salonului Oficial, Ministerul Instrucției, Cultelor și Artelor a numit următorul juriu:

Delegatul ministerului, d. I. Teodorescu-Sion, inspector general al artelor.

Membrii d-nii: O. Han, sculptor; I. Duiliu Marcu, arhitect; C. Medrea, sculptor; G. Petrașcu, pictor; I. Al. Steriadi, pictor, Fr. Șirato, pictor; N. Tonitza, pictor și A. Verona, pictor.

Secretarul salonului d. Ion Pașa.

In cursul funcționării Salonului Oficial din anul acesta, se va proceda la alegerea a doi pictori, un sculptor și un arhitect, ca reprezentanți ai artiștilor în Juriul Salonului Oficial al anului viitor — 1934 — așa cum prevede art. 3 și art. 6 din Regulamentul Salonului reintrat în vigoare.

D. Mircea Eliade laureat cu premiul „Tekirghiol"

Juriul premiului literar de lei 20.000 (două zeci de mii) instituit de soc. „Tekirghiol Eforia", întrunindu-se în seara zilei de 14 Martie a. c. în localul editurei „Cultura Națională", a premiat cu unanimitatea de voturi romanul Maitreyi, purtând No. 47. A doua zi autorul romanului s'a făcut cunoscut editurei: este d. Mircea Eliade, un remarcabil talent al generației tinere.

Juriul premiului, compus din d-nii G. Călinescu, Șerban Cioculescu, Perpessicius, Cezar Petrescu și M. Ralea, a mai remarcat 5 romane care s'au bucurat de aprecierea unanimă a juriului.

Polca pe furate, Cei 7 frați Siameri, Plozii lui Cucuruz, Marșul femeilor și In credința celor 7 sfeșnice. Aceste romane își vor găsi de sigur editorul fiind de o reală valoare literară.

Monete false de 100 lei la Brașov

BRAȘOV, 16.—Casieria gării Brașov a sesizat poliția și parchetul că firma Seewoldt făcând o plată a depus numeroase piese false de o sută lei. Monedele sunt imitate perfect.

Firma Seewoldt susține că a primit monedele dela diferitele ei sucursale.

Declarațiile d-lui Papanastasiu

Fostul prim ministru grec despre sesiunea consiliului balcanic și situația din Grecia

Cu prilejul sosirii la București a d-lui Papanastasiu, fost-prim-ministru al Greciei, șeful delegațiunii elene în consiliul conferinței balcanice, d. Leonida Kostomiris, directorul ziarului „Ethnos" din București i-a luat un interview, care a apărut în întregime în „Adeverul" de eri.

SESIUNEA CONSILIULUI CONGRESULUI BALCANIC

Intrebat care e scopul vizitei sale la București, d. Papanastasiu a declarat că a venit să participe la se-

D. LEONID PAPANASTASIU

unea ordinară a consiliului congresului balcanic, al cărui rol e să stabilească ordinea de zi a viitorului congres.

Sunt sigur a declarat d. Papanastasiu că lucrările consiliului vor evolua normal. Căci reprezentanța bulgară și-a reluat colaborarea înainte de plecarea membrilor congresului din București asistând la ședința consiliului congresului.

Cred că s'a convins toată lumea că congresul a avut dreptate. Intrebat care vor fi chestiunile mai de seamă ce vor preocupa congresul din Belgrad, d. Papanastasiu a spus că nu există îndoială că în primul rând vor fi discutate chestiunile economice. La Belgrad se va discuta un proect de convențiune pentru colaborarea economică, asupra căruia nu există deosebiri de vederi.

Cu privire la chestiunea unui pact politic, șeful delegațiunii elene a declarat că nu e vorba ca el să fie discutat decât poate sub formă de repetare a dorintei către guvernele respective, pentru încheerea unui asemenea pact.

Mica Antantă și Uniunea balcanică

D. Kostomiris l'a întrebat apoi pe fostul prim ministru al Greciei dacă nu crede că noua formă a Micei Antante pune obstacole realizării ideii Uniunii balcanice și lucrărilor congresului.

— Nu cred să se creeze astfel de obstacole. Congresul balcanic constitue o organizație neoficială, la care participă toți acei cari cred în ideia Uniunii balcanice și doresc să lucreze pentru realizarea ei. Astfel de oameni există și în România și în Jugoslavia. Oricât de mare ar fi interesele central-europene ale României și Jugoslaviei, caracterul proeminent al ambelor țări e balcanic și legăturile ce unesc poporul român și cel jugoslav de celelalte popoare balcanice sunt atât de strânse, încât ar fi greu ca aceste două mari popoare să se despartă din sânul familiei balcanice.

Deci nu cred posibil să se creeze obstacole insurmontabile de către Mica Antantă.

UN OBSTACOL

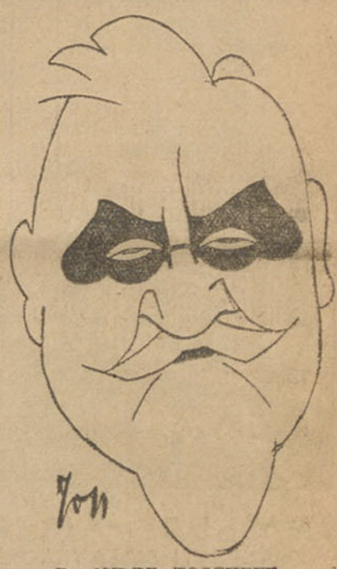
Mica Antantă prezintă însă un obstacol numai în ceeace privește organizarea unor reuniuni regulate a miniștrilor de externe ai tuturor statelor balcanice, în vederea stabilirii unei politici externe unitare.

Acest obstacol constă în obligația celor trei state de a avea o directivă unitară în politica externă. Cred însă că pot interveni în viitor modificări cari să determine o înțelegere în politica externă a celor șase state balcanice. Tocmai lărgirea acțiunii Micei Antante impune tuturor statelor balcanice, și în special României și Jugoslaviei, să arate un mai mare interes aplicării deciziilor precedentelor congrese balcanice.

INSTITUȚII COMUNE BALCANICE

Nu văd bunăoară ce ar putea împiedeca participarea tuturor acestor state la Uniunea poștală balcanică, sau la o mai bună funcționare a Camerei de comerț și industrie interbalcanice din Constantinopole.

Vin apoi la rând pactul politic

D. ANDRE TOSCHEFF
(ministru plenipotențiar, Vice-Președ. Delegației bulgare)

balcanic, acordul în ce privește situația supușilor din aceste țări, pactul colaborării economice și alte hotărâri de o importanță secundară, dar menite să desvolte legăturile dintre popoarele balcanice. Cred — a mai spus d. Papanastasiu — că astăzi mai mult ca oricând popoarele balcanice sunt datoare să ia măsuri pentru menținerea păcii.

Situația din Grecia

D. Kostomiris l'a întrebat apoi pe d. Papanastasiu care este situația din Grecia.

Fostul prim ministru a declarat că în țara sa domnește azi liniște absolută. Un grup de partide politice a învins un alt grup.

D. GH. GHENOFF
Prof. Universitar

Un guvern a demisionat și a urmat altul. Sunt fapte foarte obișnuite la popoarele cu viață parlamentară.

REPUBLICA NU E IN PRIMEJDIE

Cu privire la mișcarea generalului Plastiras, d. Papanastasiu a declarat că a fost un incident foarte regretabil care nu poate fi explicat din punct de vedere psihologic, decât ca un ecou al acelor divergențe din trecut, care au culminat în 1924 prin desființarea regimului monarhic și instituirea republicei.

Manifestațiile zgomotoase ale amicilor lui Tsaldaris la Atena și în unele provincii, au dat prilej unora și mai ales d-lui Plastiras să interpreteze greșit victoria electorală a partidului d-lui Tsaldaris, în sensul că această victorie ar putea avea ca consecință o schimbare de regim.

Mișcarea militară produsă a fost din toate punctele de vedere regretabilă și a fost respinsă de toate partidele, de întreaga populație și de armată. Ea a demonstrat tocmai că republica are baze foarte solide în Grecia și că nu există nici un pericol de restaurare a monarhiei.

Ideile fasciste și dictatoriale precum și concepțiile antiparlamentare nu găsesc teren favorabil în Grecia, a adăogat d. Papanastasiu.

*

La urmă șeful delegației elene a făcut o serie de declarații cu privire la amiciția greco-română, arătând prietenia care-l leagă de oameni politici români.

A apărut No. 19

STÂNGA

Linia generală a vremei

Revistă de doctrină, informație și polemică

In acest numar:

In Germania război civil
Dela Hegel la Marx — OTTO ALEXANDER
Lupta împotriva marxismului — P. BOTEANU
In vremuri de șomaj — PETRE PANDREA
Viața și munca lui Karl Marx
Ambivalența etică a lui Mussolini — N. N. MATEESCU
Delicventul politic în România de azi
Spre lichidarea particularismului german — D. AVRAM
Comerțul național
Bronzuri diplomatice — LIVIU ANDREI
Ecran social — V. V. STANCIU
Simptome — OCT. LIVEZEANU
Reflecții inocente. — Curierul revistelor.

8 PAGINI — 4 LEI

Al treilea mare succes al anului și al editurii „Adevărul", după romanele d-lor Sterc și Rebreanu, este

Cartea Nunții

de

G. CĂLINESCU

„un imn superb al căsătoriei— cel mai frumos roman de dragoste în românește"